

imod Lægmandsretter, dels fordi Sagførerne ifølge vor Mening ikke har tilstrækkelig Kendskab til Landbefolkningens Synspunkter paa dette Omraade og til Voldgiftsinstitutionens praktiske Virkninger, idet Sagførerne ikke ser det store Flertal af velbehandlede Voldgiftssager, men kun de enkelte uheldige Undtagelsessager, der forelægges dem af Klienter, der mener sig uretfærdigt behandlet.

Befolkningens Tilfredshed med Voldgiftsinstitutionen i dens nuværende Skikkelse er først og fremmest begrundet i denne Institutions store Betydning som Forligsfaktor, en Betydning, som formentlig bekræftes af den Udvalget tilgaaede Statistik. Den store Forligsprocent i Voldgiftssagerne beror hovedsagelig derpaa, at Voldgiftsmændene — og navnlig Formanden, der normalt holder Forligsmøde uden de andre Voldgiftsmænds Tilstedeværelse — er lokalkendte, sagkyndige Lægmand af Parternes egen Kreds, der med betydelig Autoritet kan tale sig til Rette med Parterne under en ganske formløs Sagsbehandling uden Nærværelse af Sagførere eller andre Partsrepræsentanter og uden det Tryk, som en Retsformands juridisk-formelle Forhandlingsledelse vil lægge over Drøftelserne.

Dernæst beror Tilfredsheden med Voldgiftsinstitutionens Princip paa den Kendsgerning, at der i Landbefolkningen, maaske navnlig i den mindre bemidlede Del af denne, — med Rette eller Urette — findes en vis Modvilje mod at „komme for Retten“ som Sagsøger eller Sagsøgt. Rettens Vej anses i disse Kredse for besværlig og langsom, det menes i Almindelighed nødvendigt at engagere en Sagfører i Retssager (hvilket derimod kun undtagelsesvis findes nødvendigt i Voldgiftssager), og det befrygtes, at navnlig Sagførerudgifterne vil fordyre Sagen saa meget, at den eventuelle Gevinst ved at vinde Sagen vil sluges deraf.

Over for disse Tilfredshedsmomenter kan det ikke motivere en Afskaffelse af Voldgiftsinstitutionen, at Institutionen, som det fremgaar af Landbrugsorganisationernes Henvendelse til Justitsministeriet, paa enkelte Punkter ikke virker saa smidigt som ønskeligt, idet disse Fejl — som det ogsaa var Organisationernes Hensigt med Henvendelsen — maa kunne afhjælpes ved passende, men mindre indgribende Foranstaltninger. De Punkter, ved hvilke den i Tidens Løb fremkomne Kritik har hæftet sig, er navnlig, at man ikke gennem Voldgiftsbehandlingen har opnaaet den hurtige Retspleje, som Lovgivningen i sin Tid tilsigtede, at Sagsomkostningerne er for store, og at de Kendelser, der afsiges Landet over, ikke er ensartede.

Med Hensyn til Voldgiftsbehandlings Langsomhed er det Gruppens Erfaring, at der ikke er Grund til Kritik af Behandlings Hurtighed i de enkelte Sager, men at Indtrykket af Langsomhed beror paa, at Sagerne ofte drejer sig om Dyr, der er solgt gennem flere Mellemlid, hvorved en Række Regressager opstaar, der nødvendigvis maa forhale den endelige Afgørelse vedrørende Dyret. Saafremt den af Udvalget foreslaaede Inddragelse af Regressagerne under Sagen mod den sidste Sælger af Dyret gennemføres, mener man imidlertid, at Voldgiftsbehandlingen vil opnaa den fornødne Hurtighed, saaledes at Kritikken vil ophøre. Det er i øvrigt Gruppens Erfaring, at de enkelte Sager, der under den i Henhold til Loven af 12. Juni 1922 gældende Ordning føres ad almindelig Retsvej, plejer at trække længere ud end Voldgiftssagerne; dette kan vel til Dels bero paa, at disse Sager ofte er af en ret indviklet Karakter, men skyldes dog vist i nok saa høj Grad, at de medvirkende Sagførere, der er usagkyndige, i alt for stor Udstrækning indhenter Erklæringer fra sagkyndige Institutioner, Landbrugsorganisationer og deslige og derved forhaler Sagerne; man mener derfor ikke, at en Henlæggelse af Husdyrsagerne til Retten vil medføre nogen Fremskyndelse af Behandlingen.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Bekosteligheden ved Voldgiftssagerne maa det indrømmes, at de i Statistikken (Bilag 4*) angivne gennemsnitlige Udgiftstal er relativt

*) Bilaget ikke optrykt her.